

گه پيکيتري سه ماي کازمي له گهل ماره گان

01-01-2021

نووسه ره گان

ناوه ندى ليکولينه وهى رووداو

کورتە : له ماوهى شهش مانگدا، مسته فا کازمي سه روک وه زيران، بو دووهمجار له گهل ميليشيا چه کداره گانى شوينکته وهى ئيراندا كهوته كيشمه كيش، به لام ئەمجاره يان زياتر له کوتايى حوزه يران، جولاندى هيز و هه ره شه و گوره شهى توندى تیکهوت .

لەماوەی شەش مانگدا، مستەفا كازمی سەرۆك وەزیران، بۆ دووهمجار لەگەڵ میلیشیا چەكدارەكانی شوێنكەوتەئێراندا كەوتە كێشمەكێش، بەلام ئەمجارەیان زیاتر لەكۆتایی حوزەیران، جۆلانندی هیز و هەرەشە و گۆرەشە توندی تێكەوت . تێكچوونی ئەمجارەئێوانی سەرۆكەوێزیران و میلیشیاكان كە پێشتر خۆی بە"سەماکردن لەگەڵ مار" ناوی نابوو، لەگەڵ بزوتنەوێی عەساییدا بوو كە دووهم میلیشیای پالیشتیکراوە لەئێرانەو لەدوای كەتیبەكانی حیزبۆللا. تۆمەتەكەش تێوگەلانی یەكێك لە كادیرەكانی ئەم بزوتنەوێیە رادیکالە شیعەییە (حسام زریجاوی) لە سەرکردایەتیکردنی هاوئێشتنی 21 موشەك بەرەو بۆئێرانەو ئەمەریكا لەناوچەئێ سەوز كە رەهەندێکی گۆرەتر لەجۆگرافیاو رەوشی ناوخوای عێراقی هەبە و بەشێكە لە گۆرێبە هەریماوەتی و ئێودەوئێتیبەكانی ئێوان تاران و واشنتۆن لە رۆژەلانی ئێوەرەست. هەرەوھا لە كاتیكێشدابوو كە عێراق خۆی بۆ هەلبێژاردنی پێشوەختە ئامادە دەكات (حوزەیرانی 2021)، پەرلەمان و شەقامەكەشی لە مشتومڕی شیکردنەوێی لێكەوتەكانی قەیرانی دارایی و دابەزاندنی بەهای دینار بەرامبەر دۆلار دان. كەلەكەبوونی ئەم هەموو دۆسیە تێكچۆراوێش زیاتر رەوێشەكە بەرەو ئالۆزی و ئاروونی دەبات.

حكومەت پالیشتی سیاسی و پەرلەمانی بەهیزی نییە، لەژێر گوشار و لەباردۆخیكێ دژواردا؛ كۆنترۆلێكردنی چەك بەشێکی سەرەكییە لە كارنامەكە، سەرچاوەی شەرعیەتە سیاسی و ئەخلاقیەكەشی دەرھاوئێشتەكانی "راپەڕینی تشرینی 2019" یە كە سەرەكیترین دروشمی وەرگرتنەوێی نیشتمانی بوو لە گروپە نادەوئێتیبەكان. جگە لەوێش، گوشاری زۆری دەرەكی لەسەرە بۆ ئەوێ سنۆرێك بۆ پالەوانبازی میلیشیاكان دابنێت كە هێرشێ سەر بۆئێرانەو كانیان كێدوو بەدەسكەوتی گۆرە بۆ خۆیان. كاتیكێش حكومەت رووبەرۆوی بزوتنەوێی عەسایب بووبوو، خەریكبوو بەغدا بێتە گۆمی خۆین و پێكدادان. بەدوای گۆرێبە ئەمێبەكانیشدا هەرەشە "ئاباوەكانی" كەتیبەكانی حیزبۆللا بەسەرداھات، لەسایەئێ ئەم بارودۆخەشدا حكومەت خۆی لە دوورئێناییكێ یەكلاكەرەوئێدە بێنوو؛ یان دووبارەبوونەوێ سێناریۆی ناچاربوون بە ئازادكردنی كادیرەكە عەسایب و پێنج گێراوئێتری هاوئێلی لەچەشنی ئازادكردنی 14 لە چەكدارەكانی حیزبۆللا لە هاوئێنی رابردوو كە بە رووداوی (ئەلبوعیسە) ناسراو، یان پێداگێری لەسەر پاراستنی لانیكەمی شكۆی خۆی و دیاریكردنی هێلی سووری بارودۆخ و كەشی هەلبێژاردنە چاوەروانكراوەكانی حوزەیرانی 2021 كە پێشھاتێکی جومگەییە بۆ هەموولا.

ھەندێك لە ئامازە و دەرەنجامەكان ئەو دەرەدەخەن، ئەگەرچی حكومەت بەشێوێیەكی خێرا و بنجێر دۆخەكە پێ كۆنترۆلنەكرا، بەلام بەراورد بە گەری یەكەم ھەندێ بەرەو پێشچوونی بەدەستھێنا، كە دەكرێت بەمجۆرە دیاری بكرێت:

- سەرۆكەوێزیران خۆ بێدەنگكردنی لەھێرشە موشەكییەكان تێپەران، ئەمەش نەرێتی حكومەتەكانی پێشوو بوو لە سەرچەم ھێرشەكانی سەر ناوچەئێ سەوز، ھەرەوھا بەشێوێیكێ راستەوخۆش بزوتنەوێی عەسایبێ خستە بەر بەرپرسیاریتی تۆمەتی ھێرشكردنە سەر بۆئێرانەو ئەمەریكا، ئەمەش رەنگە كاریگەری زۆری ھەبووبێت لە گۆرینی تۆنی لێدوان و گوتاری عەسایب كە ئێدەئێ ھێرشكردنە سەر بۆئێرانەو ئەمەریكایان كێد و ئەوێشیان راگەیان "ناكرێت تاسەر بەغدا بەدەستی گروپێ چەكدارەوێ بێت"، ھەرەوھا خۆیان لە گروپە چەكدارە رادیکالەكانیتری شیعە بێتەری كێد. ئەم نەرێتی بێدەنگی شكاندنە ئەگەرچی لاوازی و پاشەكشی زۆری دەوئێت بەرامبەر جۆولە و توانای لۆجستی میلیشیاكان دەرەدەخات، بەلام ھەنگاویك پێشترە لە چاوپۆشی، جگە لەمەش ھەندێك بۆچوون باس لەو دەكەن ئەم ئێجراكێدە لەبەررۆوئێندی میلیشیاكان نییە لەكاتێكدا كە بەرەو ھەلبێژاردن دەرۆن و ناچاری و پێداویستیئێ ئەمێ و سیاسیئێبەكانی ئێران ناچاری كێدووون كاری سەرەپۆی و سەرکێشانە بکەن .

- سەرباری ئەوێ وھا راگەبەنرا كە كادیرە پێشكەوتووێكە عەسایب رادەستی ئاسایشی ھەشدی شەعبی دەكرێت و كۆبێ بەلگەنامەبەكێش لەمبارەبەوێ دەزێ پێكرا، بەلام ھەر زوو وەزارەتی ناوخوای عێراق ھەبوونی رێكەوتنی لەو چەشەئێ رەتكردەو، جگە لەوێش باوئێرێ زال ئەوێبە ئەو دەستگێركراوێ ھێشتا ھەرلای حكومەت بێ، وئەو دانپێدانانەكانیشیان بەلگەبەكێ یاسایی بێزاركەر دەبێت بۆ عەسایب لەم قۆناغەئێ ئێستادا، بەتایبەت كە ئەم بزوتنەوێیە لە ئێستادا جگە لەحكومەت بەرەبەكێتری شەری ھەبە لەگەڵ شەقامی شیعە بەھۆی ئەوێ لەگەڵ ھەشدی عەتەبەكان "ھەشدی سیستانی" بەرەبەكەوت، ئەوئێش كاتیك قەیس خەزەلی ئەمێنداری عەسایب، ھەشدی عەتەبەكانی بە پڕۆئێیەكی ئیسرائیلی و ئەمەریكی لەقەلەمدا، بەمەش كەوتە شەر لەگەڵ یەكێك لە پایە بەھیزەكانی پێرۆزی لە دنای شیعەدا كە ھەشدی نەجەف و كەربەلا بێ.

ئەو ھەوئێئێ لە كۆبوونەوێ و دیدارەكانی كازمییەوێ دەزەیان كێدوو بەس لە خۆشحالی و متمانە بەخۆبوونی ناوبرا دەكەن لەپاش گۆرێبەكانی بەغدا، بەلام دەسكەوتێك ئەگەر بەدەستھاتبێت لەم رۆووبەرۆوئێندی دەوێ، چەند فاكتەرێك یارمەتیدەری ھەبوو،

لهلايهك له دوا رۆژگارەكانى ويلايهتى تره مپدا ئيران خوازيارى بهريهككهوتنى كهوره نيهه لهگهه له مەريكا چ له ريگهه خۆي و چ له ريگهه
باله سهربازيهكانيهوه ، جگه لهههئى جموجولى بهرتەسك بۆ خۆ ويناكردن وهك بههيز و خاوهن كارتى گوشار، لهلايهكيتر سهدرديهكان
دريغيان نهكرد له پالپشتى ههلوپشتى حكومهت بهرامبەر چهكدارهكان تا ئاستى داواكردنى راگهياندى باري نااسايى له بهغدا ، يان
جهختكردنهوه له دوورخستنهوهى بهغدا دهكات له مهترسى و گرژى ئەمنى و هيرشى رۆكيت ، لهمهش گرنگتر سهدر ههه بهمدوايپانه
پهياميكي بيزاركهه بهزمانهكانى فارسى و ئينگليزى ناراستهه تاران و واشنتۆ كرد بۆ دوورخستنهوهى شههركانيان له بهغدا كه ئەمهش
لهپهنا پالپشتيه مهدهنى و دهولهتى و دههكويهكاندا رۆلى زۆرى ههيه لهدابينكردنى پشتيوانى بۆ حكومهت، ئەگههچى سهدرديهكان
لهبهه دهسكهوتى خويان و دوژمنايهتى كۆنيان لهگهه لهسايبدا كرديان .